

Rutin för läkemedelsgenomgång i samverkan

Överenskommelse mellan Region Örebro län och
kommunerna
i Örebro län

Oktober 2019 (Senast uppdaterad 2022)

Rutin för läkemedelsgenomgång i samverkan

Överenskommelse mellan Region Örebro län och kommunerna i Örebro län

Författad av:

Maria Palmetun Ekbäck, överläkare och verksamhetschef, Läkemedelscentrum,
Region Örebro län

Claes-Mårten Ingberg, chefläkare slutenvård, Region Örebro län

Björn Strandell, medicinsk rådgivare, Hälsovalsenheten, Region Örebro län

Karolina Stridh, chef, Hälsovalsenheten, Region Örebro län

Marjut Alfalk, MAS, MAR, Hallsbergs kommun

Cecilia Lundberg, MAS, Örebro kommun

Henrik Ahlin, chefläkare primärvård, Region Örebro län

Michael Holmér, överläkare Geriatriska kliniken USÖ, informationsläkare, Region
Örebro län

Jan Gustafsson, apotekare Läkemedelscentrum, Region Örebro län

Beslutad av: Chefsgrupp för samverkan social välfärd och vård samt
Förvaltningsövergripande läkemedelsgruppen.

Giltig fr.o.m.: 191001

Uppföljning: Årlig avstämning av aktualitet. Avstämning genomförd februari
2022. Deltagare Maria Palmetun Ekbäck, Björn Strandell, Cecilia Lundberg, Marjut
Alfalk och Jan Gustafsson. Nästa avstämning planeras 2023.

Överenskommelsens parter

Region Örebro län

Askersunds kommun

Degerfors kommun

Hallsbergs kommun

Hällefors kommun

Karlskoga kommun

Kumla kommun

Laxå kommun

Lekebergs kommun

Lindesbergs kommun

Ljusnarsbergs kommun

Nora kommun

Örebro kommun

Inledning

Syftet är att ge bästa möjliga läkemedelsbehandling till invånarna i Region Örebro län. Rutinen utgår från föreskrifter och allmänna råd om läkemedelshantering i hälso- och sjukvården (HSLF-FS 2017:37).

Läkemedelsgenomgångar

En läkemedelsgenomgång kan vara enkel eller fördjupad. Vid kvarstående misstänkta läkemedelsrelaterade problem efter en enkel läkemedelsgenomgång och åtgärder, görs en fördjupad genomgång.

För läkemedelsbehandlingen i sin helhet gäller att Läkemedelskommitténs rekommendationer tillämpas (Äldrekorten). Bedömning görs om patienten har kunskap om läkemedlen samt om patienten själv eller med stöd kan ta hand om läkemedelsbehandlingen.

Ta hänsyn till patientens samlade läkemedelsanvändning och eftersträva behandling utifrån en helhetsbedömning av patientens sjukdomsbild. Ta ställning till när t.ex. njurfunktion, saltbalans, blodsocker, mm skall kontrolleras.

En del läkemedel kan behöva pausas vid risk för dehydrering (exempelvis metformin, SGLT2-hämmare, ACE-hämmare/ARB, diuretika)

Enkel läkemedelsgenomgång

En vårdgivare ska erbjuda patienter en enkel läkemedelsgenomgång minst en gång per år vid:

- besök hos läkare i öppenvård
- inskrivning i sluten vård
- uppföljningsbesök i hemsjukvård och på vård och omsorgsboenden (VOBO/SÅBO), sådan boendeform eller bostad som omfattas av 12 kapitlet 1 § hälso- och sjukvårdslagen.

En enkel läkemedelsgenomgång innebär en kartläggning av:

- vilka läkemedel som är ordinerade och varför
- i vilken styrka och dosering läkemedlen är ordinerade
- vilka av dessa läkemedel patienten tar
- vilka övriga läkemedel inklusive receptfria och naturläkemedel patienten använder

Ta ställning till om läkemedelsbehandlingen är adekvat. Kan det finnas läkemedelsrelaterade problem? Behöver doser justeras?

[Lathund läkemedelsgenomgång](#)

Om patienten önskar eller inte själv kan lämna uppgifter, bör dessa om möjligt inhämtas från närstående.

Undantag då läkemedelsgenomgångar inte behöver göras

Det behöver inte göras en läkemedelsgenomgång på de patienter som kommer på korta mottagningsbesök för enklare åtgärder. Det gäller även korta mottagningsbesök inom primärvården.

Fördjupad läkemedelsgenomgång

En fördjupad läkemedelsgenomgång ska erbjudas:

- samtliga patienter vid inskrivning i hemsjukvård, där vården övertagit del av eller hela ansvaret för den personens läkemedelshantering
- samtliga patienter vid inflyttning i vård och omsorgsboende
- övriga patienter där det efter en enkel läkemedelsgenomgång finns kvarstående läkemedelsrelaterade problem

En fördjupad läkemedelsgenomgång bör erbjudas samtliga patienter i hemsjukvård samt vård och omsorgsboenden en gång årligen. För patienter med försämrad njurfunktion och vissa riskläkemedel, kan läkemedelsbehandlingen behöva följas upp oftare. Då genom enkel läkemedelsgenomgång och/eller provtagning.

Patienter med få läkemedel, som vid läkarbesök och enkel läkemedelsgenomgång konstaterats välmående och ej har läkemedelsrelaterade problem behöver ej erbjudas fördjupad läkemedelsgenomgång.

Följande faktaunderlag ska finnas vid en fördjupad läkemedelsgenomgång:

- uppdatering av relevanta diagnoser (sätt en/flera diagnoskod(er))
- uppdaterad läkemedelslista med indikation för varje läkemedel
- symtomskattning ([PHASE-20](#)), för patienter på VOBO/SÄBO, samt inom hemsjukvård. Symtomskattningen utförs av kommunens personal.
- uppgift om längd, vikt, ortostatiskt blodtryck, puls
- provsvar:
 - Krea/eGFR, S-Na, S-K, Hb. (För primärvården finns labbgrupp läkemedelsgenomgång bas)
 - vid diabetes P-glukos, HbA1c (två gånger per år)
 - TSH vid Levaxinbehandling, SR vid behandling med Prednisolon, S-Digoxin och andra relevanta prover vid behov.

Efter en läkemedelsgenomgång ska för varje ordinerat läkemedel:

- kvarstående indikation finnas
- behandlingseffekt vara utvärderad utifrån satta behandlingsmål
Beakta särskilt blodsockersänkande medicin samt blodtrycksmedicinering. Ibland kan även ett lågt normalt värde kräva en dosjustering, om patienten exempelvis har fallit tidigare, signalerat yrselbesvär eller på annat sätt inte mått bra.

- bedömning vara gjord om läkemedlet och dosen är lämplig med tanke på patientens diagnoser, ålder, njurfunktion och andra läkemedel samt om icke-farmakologiska alternativ eller komplement finns
- utvärderats om läkemedlets biverkningar, risken för biverkningar eller risken för interaktioner är större än nytta med läkemedlet.
- beredningsformen vara anpassad

Beakta särskilt långtidsbehandling med PPI, antidepressiva, statiner och ASA, samt definierade riskläkemedel ([röda kortet](#))

En fördjupad läkemedelsgenomgång ska helst utföras i team bestående av patient, ansvarig läkare, sjuksköterska/distriktssköterska och därutöver omvårdnadspersonal.

Den läkare som ansvarar för den fördjupade läkemedelsgenomgången på sjukhus ska ta ställning till läkemedelsbehandlingen i sin helhet och vid behov kontakta behandlande läkare/PAL i primärvården.

Vid fördjupad läkemedelsgenomgång kan läkaren välja att anlita apotekare för stöd enligt rutinen. Där läkarkontinuitet saknas ska apotekarstöd användas.

Dokumentation vid enkel och fördjupad läkemedelsgenomgång

Dokumentation görs i patientens journal där det ska framgå:

- vilka läkemedelsändringar som gjorts och varför
- tänkbara interaktioner eller biverkningar av dignitet (vid fördjupad läkemedelsgenomgång)
- Mål för läkemedelsbehandlingen
- hur och när uppföljning ska göras
- **Uppdatering av läkemedelslistan görs i läkemedelsmodulen.** Sätt slutdatum för tidsbegränsade ordinationer.

Information till patient, närstående och ansvarig sjuksköterska

Läkemedelslista

Efter en läkemedelsgenomgång ska patienten få en uppdaterad läkemedelslista och information om vilka läkemedelsändringar som gjorts och varför, när och hur uppföljning ska göras, samt vilken vårdgivare/vårdenhet som ansvarar för uppföljningen.

Om informationen inte kan lämnas till patienten, ska den istället lämnas till en närstående om det inte finns hinder i offentlighets- och sekretesslagstiftningen eller i bestämmelserna om tystnadsplikt i patientsäkerhetslagen. När den kommunala vården

övertagit ansvaret för läkemedelshanteringen ska motsvarande information även lämnas till ansvarig sjuksköterska i kommunen.

Läkemedelsberättelse inom slutenvården

För patienter som skrivs ut från slutenvården och där en läkemedelsgenomgång har genomförts ska läkaren upprätta en läkemedelsberättelse (vårdsammanfattning) i patientjournalen.

Läkemedelsberättelsen ska innehålla uppgifter om:

- vilka ordinationer som har ändrats
- vilka andra åtgärder rörande läkemedelsbehandlingen som har vidtagits
- orsaker till de vidtagna åtgärderna
- målen för läkemedelsbehandlingen
- vad som skall följas upp och när det ska göras
- vilken vårdgivare/vårdenhet som ska ansvara för uppföljningen

Vid utskrivning från slutenvården ska läkemedelsberättelsen tillsammans med aktuell läkemedelslista lämnas till patienten.

Överföring av information vid utskrivning

När en patient efter utskrivning ska få vård hos en annan vårdgivare/vårdenhet, ska läkemedelsberättelsen och den aktuella läkemedelslistan föras över till vårdenheten, senast samma dag.

Bestämmelser om vårdplanering och överföring av information vid utskrivning finns i dokumentet ”*Samverkan vid utskrivning från slutenvård*”

se [länk](#)